

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

підпис

ініціали, прізвище

« _ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Економічна безпека підприємства»**

освітня програма/спеціалізація

«Економіка підприємства»

«Бізнес-економіка»

спеціальність

051

«Економіка»

код

назва спеціальності

галузь знань

05

«Соціальні та поведінкові науки»

код

назва галузі знань

ступінь вищої освіти

бакалавр

бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем Протокол від 31 серпня 2022 року № 1

Полтава _2022

Укладач: Рогоза М.Є., завідувач кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем, д.е.н., професор

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

«Економіка підприємства»

«Бізнес економіка»

Спеціальності

051 Економіка

Ступеня

бакалавр

В.І. Перебийніс

підпис

ініціали, прізвище

«_____» _____ 20__ року

Рогоза М.Є., Робоча програма з навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр (денної та заочної форм навчання) спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка підприємства» та «Бізнес економіка» 2022-2023 навчального року. - Полтава: ПУЕТ, 2022. – 20 с.

ЗМІСТ

	Стор.
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. «Програма навчальної дисципліни».....	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів».....	15
Розділ 6. «Інформаційні джерела».....	16
Розділ 7. «Програмне забезпечення навчальної дисципліни»	20

Розділ 1. «Опис навчальної дисципліни»

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: Основи економіки та діагностики економіки, Статистика та прикладна статистика, Бізнес-економіка, економетрика, Прогнозування соціально-економічних процесів</i> <i>Постреквізити: Управління проектами інформатизації, стратегія підприємства</i>	
Мова викладання		
Статус дисципліни _	Основна	
Курс/семестр вивчення	3 курс, 6 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4 кредита, модулів 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 120– загальна кількість:		
16 год- лекції (заочна- 10 год):		
32 год.- практичні (семінарські, лабораторні) заняття:		
72 год- самостійна робота:		
- вид підсумкового контролю (ПМК):		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 120– загальна кількість:		
год - лекції: семестр -10 год_____.		
год - практичні (семінарські, лабораторні) заняття: семестр.		
год- самостійна робота:		
- вид підсумкового контролю (ПМК семестр)_		

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємств» є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.

1.2. Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- надання студентам системи теоретичних і прикладних знань у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу.
- сформувати у студентів комплекс компетенцій, достатніх для роботи за фахом в галузі забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економічна безпека» є:

- концептуальна постановка завдання економічної безпеки підприємства;

- вивчення системи показників, яка найбільш оптимально характеризує складові економічної безпеки;
- виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів;
- вивчення методичних підходів до оцінки ризиків у діяльності підприємства;
- вивчення комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів
- визначення напрямів мінімізації загроз економічній безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави.

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємств» є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.

2.2. Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- концептуальна постановка завдання економічної безпеки підприємства;
- вивчення системи показників, яка найбільш оптимально характеризує складові економічної безпеки;
- виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів;
- вивчення методичних підходів до оцінки ризиків у діяльності підприємства;
- вивчення комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів;
- визначення напрямів мінімізації загроз економічній безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави;
- надання студентам системи теоретичних і прикладних знань у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу;
- сформувані у студентів комплекс компетенцій, достатніх для роботи за фахом в галузі забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Таблиця 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки, методологію і методику проведення ідентифікації, прогнозування та оцінки загрози бізнесу в окремих напрямках його діяльності.</p> <p>Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p>	<p>Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:</p> <p>Фахові компетентності: ІК 01. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.</p> <p>СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>

Розділ 3. «Програма навчальної дисципліни»

Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток наукової категорії «економічна безпека», Проблеми та необхідність захисту підприємницької діяльності. Основні принципи та рівні економічної безпеки. Об'єкти економічної безпеки. Економічна безпека держави та регіону.

Тема 2. ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність поняття «економічна безпека підприємства». Головна та функціональні цілі економічної безпеки підприємства. Об'єкти і суб'єкти економічної безпеки підприємства. Економічна безпека підприємства як елемент у системі економічної безпеки держави та її складові. Формування структури рівнів управління захистом підприємницької діяльності.

Тема 3. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Система економічного захисту підприємства. Система заходів забезпечення безпеки підприємства.

Тема 4. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву . Суб'єкти, які є носіями загроз. Види та класифікація загроз економічній безпеці.

Тема 5. СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність поняття «система економічної безпеки» СЕБ, її завдання. Принципи створення та елементи системи економічної безпеки (СЕБ) підприємства, її елементи. Характеристика системи економічної безпеки підприємства. Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки підприємства. Людський фактор у системі захисту персоналу. Види співробітництва працівників на підприємстві.

Тема 6. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Елементи стратегії економічної безпеки. Сутність та види стратегій економічної безпеки. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства. Функції управління безпекою бізнесу. Етапи управління безпекою бізнесу. Методи управління безпекою бізнесу. Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 7. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Служба безпеки: цілі, задачі, структура, напрями діяльності. Кадрове забезпечення служби безпеки.

Тема 8. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Підходи до дослідження економічної безпеки підприємства. Провідний функціональний рівень економічної безпеки підприємства.

Тема 9. МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки. Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 10. ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Відтворювальний, нормативний, графічний, ресурсний, функціональний, імовірнісний, системний методи визначення рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 11. МОДЕЛЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменш квадратів. Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 12. КАРТА РИЗИКУ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття карти ризиків. Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві. Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» (ДЕННА та заочна форма навчання з урахуванням самостійної та аудиторної роботи)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ					
<p>Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>1.1 Розвиток наукової категорії «економічна безпека»</p> <p>1.2 Необхідність захисту підприємницької діяльності</p> <p>1.3 Тлумачення, принципи та рівні економічної безпеки</p> <p>1.4 Об'єкти економічної безпеки</p> <p>1.5 Економічна безпека держави</p> <p>1.6 Економічна безпека регіону</p>	2	<p>Практичне заняття №1</p> <p>Тема: Теоретико-методологічні основи економічної безпеки підприємства</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>Сутність системи економічної безпеки підприємства</p> <p>Підходи до визначення сутності категорій безпеки, економічної безпеки, системи економічної безпеки та менеджменту безпеки, термінологічний взаємозв'язок понять в системі економічної безпеки.</p> <p>Класифікація загроз економічній безпеці підприємства (ЕБП).</p> <p>Способи забезпечення економічної безпеки підприємства (самостійне виконання)</p>	2	<p>1.Опряцювати теоретичний матеріал за темою1.</p> <p>2.Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №1</p>	6
<p>Тема 2. ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>2.1 Історія і сутність поняття «економічна безпека підприємства»</p> <p>2.2 Головна та функціональні цілі економічної безпеки підприємства</p> <p>2.3 Об'єкти і суб'єкти економічної безпеки підприємства</p>	1	<p>Практичне заняття № 2</p> <p>Тема: Управління системою економічної безпеки підприємства: сутність, завдання, суб'єкти, об'єкти та принципи</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>Складові елементи процесу управління системою економічної безпеки підприємства.</p> <p>Принципи побудови та функціонування</p>	2	<p>1.Опряцювати теоретичний матеріал за темою 2.</p> <p>2.Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №2</p>	6

<p>2.4 Економічна безпека підприємства як елемент у системі економічної безпеки держави</p> <p>2.5 Складові економічної безпеки підприємства</p> <p>2.6 Формування структури рівнів управління захистом підприємницької діяльності (самостійне виконання)</p>		<p>комплексної системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>Суб'єкти управління системою економічної безпеки.</p> <p>Логіко-структурна модель формування механізмів управління системою економічної безпеки підприємства.</p> <p>Впровадження сучасних технологій управління.</p> <p>Структурні принципи функціонування системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>Структуризація процесу формування системи економічної безпеки підприємств.</p>			
<p>Тема 3. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>3.1 Система економічного захисту підприємства</p> <p>3.2 Система заходів забезпечення безпеки підприємства</p>	1	<p>Практичне заняття № 3</p> <p>Тема: Загрози економічній безпеці підприємства</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>Ризики і загрози економічній безпеці підприємств</p> <p>Сутність понять «виклик», «ризик», «загроза», «небезпека», їх ієрархічна схема відображення взаємозв'язку та вплив на економічну безпеку підприємства.</p> <p>Класифікація загроз, викликів та ризиків.</p> <p>Визначення ризиків у діяльності підприємства.</p> <p>Організація управління економічними ризиками в процесі підприємницької діяльності.</p> <p>Алгоритм формування системи економічної безпеки підприємства. (Самостійне виконання)</p>	2	<p>1. Опряцювати теоретичний матеріал за темою 3.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №3</p>	6
<p>Тема 4. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ</p>	2	<p>Практичне заняття № 4</p> <p>Тема: Загрози економічній безпеці підприємства:</p>	2	<p>1. Опряцювати теоретичний матеріал за темою 4.</p>	6

<p>ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>4.1 Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву</p> <p>4.2 Суб'єкти, які є носіями загроз. Види загроз</p> <p>4.3 Класифікація загроз економічній безпеці</p> <p>(самостійне виконання)</p>		<p>інформаційно-аналітичне середовище економічної безпеки підприємства</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву</p> <p>Суб'єкти, які є носіями загроз.</p> <p>Види загроз</p> <p>Класифікація загроз економічній безпеці</p>		<p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №4</p>	
<p>Тема 5. СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>5.1 Сутність поняття «система економічної безпеки» СЕБ, її завдання</p> <p>5.2 Принципи створення та елементи системи економічної безпеки (СЕБ) підприємства, її елементи</p> <p>5.3 Характеристика системи економічної безпеки підприємства</p> <p>5.4 Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки підприємства</p> <p>5.5 Людський фактор у системи захисту персоналу</p> <p>Види співробітництва працівників на підприємстві</p>	2	<p>Практичне заняття № 5</p> <p>Тема: Система економічної безпеки підприємства: служба безпеки підприємства</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>Поняття служби безпеки підприємства як підсистеми підприємства.</p> <p>Порядок створення і ліквідації служби безпеки.</p> <p>Забезпечення служби безпеки нормативними документами, матеріально - технічними ресурсами, кадрами та коштами.</p> <p>Загальні функції та напрямки діяльності служби безпеки.</p> <p>Співпраця служби безпеки з іншими підрозділами підприємства.</p> <p>Режимна діяльність служби безпеки підприємств в системі економічної безпеки (СЕБП).</p> <p>(самостійне виконання)</p>	2	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 5.</p> <p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №5</p>	4
<p>Тема 6. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПЛАН</p> <p>6.1 Елементи стратегії економічної безпеки</p> <p>6.2 Сутність та види стратегій економічної безпеки</p> <p>6.3 Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства</p>	2	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>Тема: Стратегія економічної безпеки.</p> <p>Теретичні питання:</p> <p>1 Елементи стратегії економічної безпеки</p> <p>2 Сутність та види стратегій економічної безпеки</p> <p>3. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки</p>	2	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 6.</p> <p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у</p>	6

6.4 Функції управління безпекою бізнесу 6.5 Етапи управління безпекою бізнесу 6.6 Методи управління безпекою бізнесу 6.7 Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства		підприємства 4 Функції управління безпекою бізнесу 5 Етапи управління безпекою бізнесу 6 Методи управління безпекою бізнесу 7 Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства (Самостійне виконання)		Звіт по практичному заняттю №6	
Всього по модулю	10		12		34
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ УНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА					
Тема 7. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 7.1 Служба безпеки: цілі, задачі, структура, напрями діяльності 7.2 Кадрове забезпечення служби безпеки	1	Практичне заняття № 7 Тема: Основні підходи до дослідження економічної безпеки підприємства :Кадрова безпека в управлінні системи економічної безпеки підприємства (СЕБП) Теоретичні питання: Суть понять «лояльність персоналу» та «кадрова безпека» в СЕБП. Аналіз процесу впливу персоналу як ключової мікроекономічної загрози економічній безпеці підприємств. Фактори, що сприяють поширенню економічної злочинності. Характеристика персоналу за типами особистості як потенційної загрози. Взаємозв'язок процесу управління лояльністю працівників підприємства з рівнем його конкурентоспроможності та СЕБП. (Самостійне виконання)	2	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 7. 2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №7	6
Тема 8. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН	1	Практичне заняття № 8 Тема: Моніторинг, прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки	2	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 8.	2

<p>8.1 Підходи до дослідження економічної безпеки підприємства</p> <p>8.2 Провідний функціональний рівень економічної безпеки підприємства (самостійне виконання)</p>		<p>підприємства</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1. Підходи до оцінювання стану економічної безпеки підприємства.</p> <p>2. Індикатори оцінювання стану економічної безпеки підприємства за функціональними складовими.</p> <p>3. Суть процесів моніторингу, прогнозування та контролю в системі економічної безпеки підприємства.</p> <p>4. Рівні безпеки підприємства за функціональними складовими.</p> <p>5. Прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки підприємства</p>		<p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №8</p>	
<p>Тема 9. МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>9.1 Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>9.2 Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки</p> <p>9.3 Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства</p> <p>9.4 Діагностика рівня економічної безпеки підприємства</p>	2	<p>Практичне заняття № 9</p> <p>Тема: Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки.</p> <p>2. Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства.</p> <p>3. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства. (Самостійне виконання)</p>	2	<p>1. Опрядцювати теоретичний матеріал за темою 9.</p> <p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №9</p>	3
<p>Тема 10. ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>10.1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p>	2	<p>Практичне заняття № 10</p> <p>Тема: . Методи визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки</p>	2	<p>1. Опрядцювати теоретичний матеріал за темою 10.</p> <p>2. Підготувати звіт 3 практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт</p>	4

<p>10.3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.4 Ресурсний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.5 Функціональний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.6 Імовірнісний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.7 Системний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства (самостійне виконання)</p>	<p>підприємства</p> <p>3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>4 Ресурсний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p>		<p>по практичному заняттю №10</p>	
<p>Тема 11. МОДЕЛЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>ПЛАН</p> <p>11.1 Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів</p> <p>11.2 Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом</p> <p>11.3 Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>(самостійне виконання)</p>	<p>Практичне заняття № 11</p> <p>Тема: Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1. Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом</p> <p>2. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства регресійним аналізом</p> <p>3 Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	4	<p>1.Опряцювати теоретичний матеріал за темою11.</p> <p>2.Підготувати звіт з практичного заняття(у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №11</p>	8
<p>Тема 12. КАРТА РИЗИКУ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>ПЛАН</p> <p>12.1 Поняття карти ризиків</p> <p>12.2 Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві</p> <p>Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві</p>	<p>Практичне заняття № 12</p> <p>Тема: Організація управління підприємством на основі забезпечення його економічної безпеки. Карта ризику-ефективний інструмент оцінки економічної безпеки підприємство.</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1 Поняття карти ризиків</p> <p>2 Зміст етапів картографування ризиків на</p>	4	<p>1.Опряцювати теоретичний матеріал за темою12.</p> <p>2.Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №12</p>	6

12.3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві 12.4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення (самостійне виконання)		підприємстві Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві 3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві 4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення (самостійне виконання)			
		Практичне заняття 13: підсумкове заняття	2		
Всього по модулю 2			20		38
ВСЬОГО	120	16	32		72

Розділ 5. «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – ПМК	
Поточне оцінювання (кількість балів за кожен модуль) з конкретизацією нарахованих балів за видами робіт. Модуль 1 (теми 1-6). (доповіді з реферативними повідомленнями та їх обговорення (до 5 балів); звітністю за практичні заняття (до 5 балів).	30
Модуль 2 (теми 7-12) (доповіді з реферативними повідомленнями та їх обговорення (до 5 балів); звітністю за практичні заняття (до 5 балів)	30
Тестування	40
Разом	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. «Інформаційні джерела»

Нормативно-правові документи:

1. Про затвердження Змін до Плану роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік і Змін до Плану роботи Комітетів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>

2. Про Антимонопольний комітет України. Верховна Рада України; Закон від 26.11.1993 № 3659-ХІІ. Редакція від 02.08.2017, підстава - 1555-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

3. Про акціонерні товариства. Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI. Редакція від 01.01.2019, підстава - 2210-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>

4. Про затвердження Принципів корпоративного управління. № 571, 11.12.2003. Прийняття від 22.07.2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

5. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1063/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

6. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1070/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

7. Про прокуратуру. Верховна Рада України; Закон від 05.11.1991 № 1789-ХІІ <http://zakon4.rada.gov.ua>

8. Про господарські товариства. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 1576-12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 357-V (357-16) від 16.11.2006. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), від 15.05.2003 р. № 755-ІУ // ВВР України. 2003. № 15. с. 203

10. Про охорону праці. Верховна Рада України; Закон від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (Редакція станом на 18.11.2012). // ВВР України. 2012

11. Про Фонд державного майна України. Верховна Рада України; Закон від 09.12.2011 № 4107-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

12. Стратегія національної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

13. Про основи національної безпеки України : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

Основні джерела:

Базова:

Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.- http://elibrary.donnuet.edu.ua/2312/1/2020_NP_Ivanova_Ekonom_bezpeka.pdf;

Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія / Г. В. Ситник, Г. В. Блакита, Н. М. Гуляєва та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с. ISBN 978-966-918-006-3 DOI <http://doi.org/10.31617/m.knute.2020-216>. - <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/5a209ea36441d3c8a61de7c747ac385b.pdf>;

Сисоліна Н. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / укл. Н. П. Сисоліна. – Кіровоград: КНТУ, 2014 – 226с.- <https://core.ac.uk/download/pdf/55296492.pdf>;

Васильців Т.Г., Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с. ISBN 978-966-397-101-2.-режим доступу- <http://ird.gov.ua/irdp/p20080802.pdf>.

Дробний Б. М., Кадрова та інтелектуальна безпека підприємства // Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/43_DWS_2015/Economics/10_203131.doc.htm

Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с. – режим доступу - <https://subject.com.ua/pdf/61.pdf>.

Роженко О.В., Лекції з дисципліни «Управління економічною безпекою підприємства»[Текст] / Мво освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф. підприємництва і торгівлі; уклад. О.В. Роженко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 136с.- режим доступу - http://elibrary.donnuet.edu.ua/1422/1/Rozhenko_KL_2016_12.pdf

Рогоза М.С. Кузьменко О.К., Кропивка О.Г., Інформаційна безпека підприємства: сутність, технологія забезпечення, методи оцінки та моделі/Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: монографія/ М.С. Рогоза, В.І. Перебийніс, К.Ю. Вергал, О.К. Кузьменко, Ж.А. Кононенко, Г.В. Карнаухова, Г.А. Рыжкова, В.М. Чубай та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. М.Є. Рогози– Полтава, ПУЕТ, 2021. – С.125-146; <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429>;

Базова:

Іванова Н.С. І21 Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.- http://elibrary.donnuet.edu.ua/2312/1/2020_NP_Ivanova_Ekonom_bezpeka.pdf;

Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія / Г. В.Ситник, Г. В. Блакита, Н. М. Гуляєва та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с. ISBN 978-966-918-006-3 DOI <http://doi.org/10.31617/m.knute.2020-216>. - <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/5a209ea36441d3c8a61de7c747ac385b.pdf>;

Сисоліна Н. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / укл. Н. П.Сисоліна. – Кіровоград: КНТУ, 2014 – 226с.- <https://core.ac.uk/download/pdf/55296492.pdf>;

Васильців Т.Г., Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с. ISBN 978-966-397-101-2.-режим доступу- <http://ird.gov.ua/irdp/p20080802.pdf>.

Дробний Б. М., Кадрова та інтелектуальна безпека підприємства // Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/43_DWS_2015/Economics/10_203131.doc.htm

Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с. – режим доступу - <https://subject.com.ua/pdf/61.pdf>.

Роженко О.В.,Лекції з дисципліни «Управління економічною безпекою підприємства»[Текст] / Мво освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф.підприємництва і торгівлі; уклад. О.В. Роженко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 136с.- режим доступу - http://elibrary.donnuet.edu.ua/1422/1/Rozhenko_KL_2016_12.pdf

Рогоза М.Є.Кузьменко О.К., Кропивка О.Г., Інформаційна безпека підприємства: сутність, технологія забезпечення, методи оцінки та моделі/Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: монографія/ М.Є. Рогоза, В.І. Перебийніс, К.Ю. Вергал, О.К. Кузьменко, Ж.А. Кононенко, Г.В. Карнаухова, Г.А. Рыжкова, В.М. Чубай та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. М.Є. Рогози– Полтава, ПУЕТ,2021. – С.125-146; <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429>;

Рогоза М. Є., Перебийніс В.І., Кузьменко О. К., Карнаухова Г. В., Управління економічною безпекою: аналітико-інформаційний аспект діагностики та прийняття рішень/ М. Є. Рогоза ,В.І. Перебийніс, О. К. Кузьменко, Г. В. Карнаухова // Економічний вісник Донбасу.-Київ, 2021/№ 2(64).С. 69-77.- DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2\(64\)-69-77](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2(64)-69-77); режим доступу: [http://www.evd-journal.org/download/2021/2\(64\)/07-Rogoz.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2021/2(64)/07-Rogoz.pdf);

Рогоза М. Є., Перебийніс В. І., Кузьменко О. К., Миколенко І. Г. Стратегії розвитку агропродовольчого комплексу в контексті економічної та енергетичної безпеки. / Вісник економічної науки України. 2021. № 1 (40). С. 3-8. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8).

Rogoz, M. Ye., Perebyynis, V. I., Kuzmenko, O. K., Mykolenko, I. H. (2021). Agri-food Complex Development Strategies in Context of Economic and Energy Security. Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy, 1 (40), pp. 3-8. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8);

Безпека підприємництва : моногр. у складі міжнар. автор. кол. / [Рибальченко Л. В., Рижков Е. В., Тютченко С. М. та ін.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 180 с.- <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5933/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D1%81%20%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%20%D1%80%D0%B8%D1%81%20%D0%94%D0%93%D0%A3%D0%92%D0%94%202020.pdf>;

Економічна безпека підприємства: підручник . 2020.- <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17593/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1>

%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf;

Додаткова:

Акімова Л. М., Становлення системи економічної безпеки держави в Україні: сутність, рівні, складники/ Публічне адміністрування: теорія та практика, 2018, вип. 1(19). – режим доступу - [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/3.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/3.pdf)

Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля)_ режим доступу - <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-7/14-stati-7/520-bartashevskayu-m>

Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля) / ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО-Випуск № 7 / 2016. – С.189-194. _ режим доступу - http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/32.pdf

Варналій З. С. Економічна безпека: Навч. посіб. / за ред. З. С. Варналія. – К.: Знання, 2009. – 647 с.

Економічна безпека України: монографія/ [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко М.П., Фащевський М. І., Махія Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдуцький І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І, Янковець Т.М., Шацька З.Я., Фокіна-Мезенцева К. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової – К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. – 462 с.- режим доступу - https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9337/2/Ekonomichna_bezpeka_Ukrainy_mono_Titul_Zmist_Vstup.pdf.

Козаченко Г.В., Адаменко Т.М., (Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля), Економічна безпека підприємства: аналіз наявних визначень. Режим доступу- http://reposit.nupp.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/PoltNTU/170/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%BD%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20.

Лебедко С. А. ,(Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного), Систематизація теоретичних підходів до визначення поняття «економічна безпека підприємства»/ Ефективна економіка № 11, 2015.- <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4512>

Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко . – Київ : Правова єдність, 2009 . – 542 с.

Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ І. П. Отенко, Г. А. Івашенко, Д. К. Воронков. – Харків: ХНЕУ, 2012. – 256 с.

Ярова Ю. О., Артеменко Л. П., Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи (Національний технічний університет України «КПІ») режим доступу - <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/80129>.

Інформаційні та електронні ресурси :

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.

3. Офіційний сайт Національного банку України- www.bank.gov.ua

4. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України -www.ukrstat.gov.ua

5. **Безпека підприємництва** : моногр. у складі міжнар. автор. кол. / [Рибальченко Л. В., Рижков Е. В., Тютченко С. М. та ін.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 180 с.-
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5933/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D1%81%20%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%20%D1%80%D0%B8%D1%81%20%D0%94%D0%93%D0%A3%D0%92%D0%94%202020.pdf>;

6.Економічна безпека підприємства: підручник . 2020.-
http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17593/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf;

Розділ 7. «Програмне забезпечення навчальної дисципліни»

Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office

- Microsoft PowerPoint;
- Microsoft Word;
- Microsoft Excel.